

Water Natuurlijk is de grootste waterschapspartij van Nederland en zet zich in voor duurzaam waterbeheer en natuurvriendelijk waterbeleid. Gemeenten spelen een grotere rol in het waterbeleid dan veel mensen denken.

Water Natuurlijk Limburg wil u daarom een aantal suggesties meegeven voor een waterparagraaf, daar waar een gemeente haar verantwoording voor draagt, in uw verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

**Afvoer van afvalwater /
rioolbeheer: denk aan de
overstorten**

- Zorg ervoor dat overstort uit uw gemeentelijke rioolstelsel niet direct afstroomt naar beken en andere waterlopen. Piekbuilen kunnen we niet voorkomen, maar we kunnen wel bergbezinkbassins aanleggen, overstorten verplaatsen of water omleiden.
- Zorg ervoor dat schoon regenwater zo min mogelijk met afvalwater wordt gemengd. Dit kan door regenwater op te slaan voor later gebruik of te laten infiltreren naar het grondwater

Figuur 1, overstort bij Venlo direct op de Maas, duidelijk is ook de grote hoeveelheid sanitaire doekjes te zien.

Klimaatmaatregelen: voorkom hitte, droogte en overstromingen

- Stimuleer burgers en bedrijven schoon regenwater op te slaan voor later of te laten infiltreren naar het grondwater
 - Voer hemelwater bij voorkeur af naar het grondwater, bijvoorbeeld via kleine wadi's (periodiek onder water staande, ondiepe waterloopjes) en via infiltratiebassins
- Stimuleer de aanleg van groene daken bij nieuwbouw en verbouwingen of zorg voor voldoende bomen. Stimuleer tegelwippen en verleid burgers niet meer dan 10 % van hun tuinen te betegelen
- Zorg op industrieterreinen voor voldoende groen, waterberging en infiltratie.
- Stimuleer ook bij woningbouwcorporaties tegelwip initiatieven, natuurlijke opvang en afvoer van hemelwater.
- Stimuleer ook huiseigenaren tot natuurlijke opvang en afvoer van hemelwater.

Minder verharding, meer waterberging in de openbare ruimte

- Zorg voor voldoende bomen en groen langs straten en op pleinen.
- Leg vast in het beleid dat grote verharde oppervlakten voorkomen worden; dit helpt niet alleen waterinfiltratie maar voorkomt ook hittestress
- Overweeg vergroening van gevels.

Grondwaterbeheer: houd als gemeente de vinger aan de pols

- Probeer het grondwaterpeil op te hogen en neem zorgen van burgers over natte kelders serieus¹.
- Zorg voor goede monitoring van grondwaterstanden.
- Probeer watergebruik tijdens hete en droge periodes waar mogelijk te beperken.

Figuur 2, voorbeeld van een wadi gecombineerd met ontmoetingsruimte voor inwoners.

Toelichting: wat moet de gemeente op het gebied van waterbeheer

Kort samengevat heeft een gemeente vier wettelijke taken als het gaat om waterbeheer:

1. **Inzameling en transport van afvalwater van burgers en bedrijven.** Van bedrijven echter de verzameling alleen als het qua vervuiling overeenkomt met huishoudelijk afvalwater. Sterkvervuild afvalwater van een bedrijf moet door dat bedrijf eerst worden behandeld zodat het aan dat criterium voldoet. *(informatie is beschikbaar bij het waterschap)*
2. **Zorgen voor een goede afvoer van afvloeiend hemelwater** naar daarvoor bedoelde, door het waterschap beheerde waterlopen, beken, rivieren, meren, dan wel infiltratie naar het grondwater. etc.
3. **Zorgen voor een goede grondwaterstand.** Niet te nat voor het bestaande gebruik maar ook niet te droog. De hoofdverantwoordelijken voor een voor bestaande functies goede grondwaterstand zijn Rijk, provincies en waterschappen. De gemeente heeft echter ook een zorgplicht naar haar inwoners toe; al is het maar dat de gemeente structurele veranderingen van de grondwaterstanden in de bebouwde kom monitort en de andere overheden tijdig informeert als de waterstanden significant stijgen of dalen.
4. Ten slotte heeft de gemeente ook als taak om te **zorgen voor een goede drinkwatervoorziening voor haar inwoners**

¹ Indien er sprake is van frequente meldingen van natte kelders (door grondwaterstijging) in een buurt. Kan een gemeente laten analyseren wat de oorzaken zijn door een hydrologisch adviesbureau.

Drinkwatervoorraden; tegengaan verontreiniging

- Ga na of maatregelen nodig zijn in het Omgevingsplan om verontreiniging van oppervlaktewater, grondwater en drinkwater uit winputten in de gemeente te verminderen. Denk aan verontreiniging met nutriënten (nitraat, fosfaat en kalium), bestrijdingsmiddelen, PFAS en andere toxische stoffen (bijvoorbeeld zware metalen)
- Zorg samen met de waterleidingmaatschappij voor goede monitoring van drinkwaterkwaliteit en dat bronnen van drinkwaterverontreiniging zo snel als mogelijk gestopt worden.
- Gebruik uw wettelijke mogelijkheden in het Omgevingsplan / de Omgevingswet om verontreinigingen in oppervlaktewater en grondwater te voorkomen dan wel aan te pakken.

Steun waterbeleid via ruimtelijke ordening; maak water en bodem sturend

- Leg in het Omgevingsplan een verbod vast op bouwen in waterbergingsgebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en overstromingsgevoelige zones.
- Werk aan klimaatbestendige uitbreiding van steden en dorpen, met aandacht voor hittestress en droogte.
- Realiseer spuitvrije zones rondom woonkernen.

Vergroot biodiversiteit langs wegen en waterlopen

- Richt het groenbeheer zo ecologisch verantwoord mogelijk in, maai niet tijdens het broedseizoen en als er echt gemaaid moet worden, doe het dan niet overal, zodat er nog vlucht en schuilplekken overblijven, en voer het maaisel meteen af. Op termijn kunt u zo kosten besparen.
- Leg waar mogelijk natuurvriendelijke oevers aan.
- Minimaliseer of verbied het gebruik van bestrijdingsmiddelen met langs KRW-waterlopen.
- Geef zo veel mogelijk ruimte geven aan water en probeer het zo lang mogelijk vast te houden in plaats af te voeren.
- Simuleer groenblauwe dooradering en verbind waterlopen met steden en dorpen als onderdeel van de ecologische structuur in uw gemeente.

Figuur 3, biodiversiteit langs de Maas, het kan!

Werk samen: met andere overheden én met inwoners

- Werk als gemeente actief samen met Waterschap Limburg, Provincie, WML, Rijkswaterstaat, natuurbeherende organisaties en andere partners in de regio.
- Betrek uw inwoners bij keuzes over waterbeheer in hun dorp, wijk of buurt.
- Bespreek uw beleid ter voorkoming van droogte en wateroverlast aan de voorkant met burgers en bedrijven.

Zorg voor sociaal waterbeleid

- Voor een rechtvaardige verdeling van waterlasten, kunt u het principe ‘de vervuiler betaalt’ toepassen en kunt u het kwijtscheldingsbeleid van uw gemeente en afstemmen met het waterschap.
- * Bij uw aanbestedingsbeleid of via subsidieverlening kunt u sturen op duurzame en sociaal verantwoorde uitvoering; bijvoorbeeld door als eis op te nemen dat er extra kansen voor werkzoekenden uit de gemeenten komen.

Geef hen ook schoon water in de toekomst!

Meer informatie? Neem contact op met Water Natuurlijk Limburg of kijk op onze website!

Website: <https://waternatuurlijk.nl/limburg>

E-mail: secretariswnlimburg@ziggo.nl

